

PROGRAM STUDIÓW

od roku akademickiego 2019/2020

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA KIERUNKU STUDIÓW

Nazwa kierunku studiów:	prawo	
Poziom kształcenia:	jednolite studia magisterskie	
Profil kształcenia:	praktyczny	
Forma studiów:	studia stacjonarne i studia niestacjonarne	
Dyscypliny naukowe	liczba ECTS	%
wiodąca (ponad 50% efektów uczenia się):	300 ECTS	nauki prawne 100%
Wskazanie związku z misją Uczelni i strategią jej rozwoju:	Jednolite studia magisterskie na kierunku <i>prawo</i> o profilu praktycznym wykazują pełną korelację z misją oraz strategią rozwoju Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie. Koncepcja kształcenia na kierunku <i>prawo</i> jednolite studia magisterskie odpowiada celom określonym w strategii Wydziału oraz w Uczelnianej Polityce Jakości. Działalność naukowa i dydaktyczna jednostki prowadzącej kierunek realizowana jest przez prowadzenie badań naukowych, udostępnianie i upowszechnianie wiedzy, nauczanie akademickie studentów, prowadzenie działalności popularyzującej wiedzę oraz współpracę z ośrodkami naukowymi krajowymi i zagranicznymi oraz otoczeniem społeczno gospodarczym Częstochowy i regionu. Koncepcja kształcenia opracowana została z uwzględnieniem postanowień	

krajowych i Europejskich Ram Kwalifikacji oraz Bo-
łońskich Ram Kwalifikacji. Priorytetem przyjętej misji
Uczelni jest prowadzenie badań naukowych, prac roz-
wojowych, kształcenie w obszarach poszczególnych
dziedzin nauki, w tym także nauk społecznych oraz pro-
wadzenie form kształcenia praktycznego. Działania te
mają na celu zapewnienie warunków wszechstronnego
rozwoju wszystkim członkom społeczności akademic-
kiej. Uczelnia inicjuje i realizuje przedsięwzięcia o cha-
akterze środowiskowym, regionalnym i międzynaro-
dowym. Przedsięwzięcia te wykraczają poza wąsko
określone cele naukowe i edukacyjne, sprzyjające reali-
zacji zadań statutowych Uczelni i oddziałują na spo-
łeczność miasta Częstochowy, regionu i kraju. Celami
strategicznymi Uczelni jest podniesienie prestiżu Uni-
wersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana
Długosza w Częstochowie. Realizacja zarówno misji,
jak i strategii przejawia się poprzez stworzenie atrakcyj-
nej oferty edukacyjnej, w co wpisuje się prowadzenie
kształcenia na jednolitych studiach magisterskich na
kierunku *prawo*. W odniesieniu do jednostki prowadzą-
cej kierunek na Uniwersytecie Humanistyczno-Przy-
rodniczym im. Jana Długosza w Częstochowie prowa-
dzone są badania naukowe w dziedzinie nauk społecz-
nych, w tym od wielu lat w dziedzinie nauk prawnych
ze szczególnym naciskiem na kwestie związane z pra-
wem publicznym. Pracownicy jednostki prowadzącej
kierunek podejmują szereg inicjatyw
i działań nie tylko o charakterze naukowym, ale także
dydaktycznym i organizacyjnym, które bezpośrednio
zmierzą do osiągnięcia, zamierzonych przez Uczel-
nię, efektów uczenia się. Rezultatem tych działań są

liczne publikacje wydawane przez nauczycieli akademickich, wydawanie czasopisma naukowego „Gubernaculum et Administratio”, organizowane konferencje naukowe o zasięgu międzynarodowym i krajowym (w tym periodyczne sympozjum administracyjnoprawne), aktywny udział w organizacjach i stowarzyszeniach, których statutowa działalność odnosi się do nauk prawnych oraz awanse naukowe.

Podstawowym zadaniem Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie w obszarze kształcenia jest troska o utrzymanie procesu edukacyjnego na najwyższym poziomie merytorycznym i organizacyjnym oraz wypracowanie jak najlepszej pozycji w tworzącej się Europejskiej Przestrzeni Szkolnictwa Wyższego. Działania Uczelni zmierzają do rozwijania oferty studiów oraz podjęcia skutecznych działań ułatwiających mobilność studentów. Sposobem realizacji misji Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie jest umożliwienie studentom efektywnego zdobywania nowoczesnej wiedzy m.in. z dziedziny nauk społecznych, w szczególności w dyscyplinie nauk prawnych oraz jej pogłębianie i upowszechnianie przez nauczycieli akademickich, do czego przyczyniają się jednolite studia magisterskie na kierunku *prawo*. Studia mają również na celu jak najlepsze przygotowanie studentów do aktywnej rywalizacji na lokalnym, regionalnym i krajowym rynku pracy. Studia korzystnie wpływają na rozwijanie osobowości studentów, doskonalenie umiejętności samodzielnego zdobywania oraz rozwijania przez całe życie wiedzy i umiejętności, a także kształtowania racjonalnych, etycznych i zaangażowa-

nych postaw obywatelskich. Jednym z aspektów takiego rozwijania osobowości studentów jest funkcjonowanie w jednostce prowadzącej kierunek kół naukowych. Jednocześnie, zaangażowanie studentów w tego typu działalność pozwala im na lepsze rozumienie rzeczywistości społecznej, dokonywania wyborów i działania ze świadomością konsekwencji związanych z tymi wyborami (np. gotowość do działania na rzecz interesu publicznego). Ponadto w ramach jednostki prowadzącej kierunek z powodzeniem funkcjonuje studencka Poradnia Prawa Administracyjnego, która dzięki udzielaniu pomocy prawnej m.in. osobom najuboższym, pozwoli studentom na znaczące poszerzenie umiejętności i kompetencji społecznych oraz pozwoli na przygotowanie do przyszłej pracy zawodowej.

Jednolite studia magisterskie na kierunku *prawo* budują kompetencje, zarówno fachowe, jak i osobowe, pozwalające absolwentom na odgrywanie aktywnych ról w życiu społecznym i gospodarczym, co także ściśle powiązane jest z misją i strategią Uczelni. Zadaniem kierunku jest praktyczne przygotowanie do zdobycia przez studentów profesjonalnego warsztatu prawniczego, w tym w szczególności umiejętności dokonywania wykładni przepisów prawnych, posługiwania się regułami logicznego rozumowania i regułami wnioskowań prawniczych. Nabędą oni umiejętności retoryczne, negocjacyjne i mediacyjne oraz identyfikowania i sprawnego rozwiązywania problemów prawnych, z wykorzystaniem doktryny prawniczej i orzecznictwa oraz z zachowaniem zasad odpowiedzialności zawodowej i wrażliwości społecznej. Ponadto absolwenci kierunku zostaną przygotowani do podjęcia wszystkich rodzajów aplikacji koniecznych do

	<p>wykonywania zawodów prawniczych, a także do pełnienia funkcji w instytucjach lub organizacjach publicznych i niepublicznych, wymagających posiadania wiedzy prawniczej. Będą również mieli dobre przygotowanie do pracy w biznesie, a zwłaszcza w prawnej obsłudze biznesu, w kontaktach międzynarodowych i na rynkach lokalnych.</p> <p>W związku z powyższym należy uznać, że jednolite studia magisterskie na kierunku <i>prawo</i> jednoznacznie wpisują się w misję uczelni i wykazują całkowitą zgodność ze strategią jej rozwoju.</p>
<p>Ogólne cele kształcenia oraz możliwość zatrudnienia i kontynuacji kształcenia przez absolwentów studiów:</p>	<p>Koncepcja kształcenia przyjęta na kierunku <i>prawo</i> obejmuje treści kształcenia z podstawowych gałęzi prawa, uzupełnione o zintensyfikowany praktyczny aspekt studiowania w postaci rozbudowanej ilości praktyk zawodowych oraz zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym. Większość z przedmiotów realizowana jest w formie wykładów, w ramach których student zostanie zapoznany z teorią oraz zajęć warsztatowych, podczas których student otrzyma umiejętności i kompetencje związane z przygotowaniem zawodowym.</p> <p>W ramach zajęć warsztatowych student będzie miał możliwość wykonywania czynności praktycznych pod okiem nauczycieli-praktyków, którzy posiadają doświadczenie zawodowe odpowiadające zakresowi prowadzonych zajęć. W ramach zajęć z podstawowych gałęzi prawa zawartych w programie kształcenia przewidziano moduły przedmiotów m.in. w zakresie: prawa konstytucyjnego, prawa karnego, prawa cywilnego, prawa administracyjnego, prawa międzynarodowego</p>

oraz prawa finansowego i podatkowego oraz postępowań: cywilnego, karnego, administracyjnego i sądowno-administracyjnego.

Dodatkowo każdy student zobowiązany jest do zrealizowania treści kształcenia w ramach szerokiej oferty przedmiotów do wyboru, na którą składają się przedmioty o charakterze kierunkowym poszerzające wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne w zakresie poszczególnych dyscyplin nauk prawnych. Ponadto w ramach treści do wyboru student zobowiązany jest uzyskać zaliczenia z przedmiotów o charakterze ogólnouczeniowym oraz przedmiotów z obszaru nauk humanistycznych. Typowo praktycznym elementem procesu dydaktycznego na kierunku *prawo* są praktyki studenckie w wymiarze 720 godzin, podczas których student powinien wykonywać czynności praktyczne związane z przyszłą pracą zawodową. Student odbywa praktyki odpowiednio w korporacjach prawniczych i instytucjach wymiaru sprawiedliwości. W planie studiów przewidziano zajęcia z języka obcego na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy oraz zajęcia ze specjalistycznego języka obcego obejmujące treści z zakresu prawa. Absolwent kończąc studia prawnicze zostaje przygotowany do ubiegania się o przyjęcie na wszystkie rodzaje aplikacji niezbędnych do wykonywania zawodów prawniczych. Studia prawnicze mają charakter uniwersalny, otwierający drogę do wielu zawodów. Absolwent dysponuje odpowiednimi kompetencjami do pełnienia funkcji w podmiotach publicznych i niepublicznych, które wymagają posiadania ugruntowanej wiedzy prawniczej. Ma także dobre przygotowanie do pracy w biznesie. Absolwent może rozpocząć pracę

	<p>w administracji publicznej – zarówno rządowej, jak i samorządowej, przedsiębiorstwach państwowych i prywatnych. Może występować w roli negocjatora albo mediatora w sytuacjach, w których zalecany jest taki sposób rozstrzygnięcia sporów prawnych.</p> <p>Absolwent jednolitych studiów magisterskich na kierunku <i>prawo</i> może kontynuować naukę na studiach podyplomowych, innych kierunkach studiów drugiego stopnia (magisterskich uzupełniających) oraz studiach trzeciego stopnia (doktoranckich).</p>
<p>Wymagania wstępne (oczekiwane kompetencje kandydata):</p>	<p>Kandydat ubiegający się o przyjęcie na studia zobowiązany jest posiadać świadectwo dojrzałości uprawniające do ubiegania się o przyjęcie do szkoły wyższej (należy przez to rozumieć świadectwo dojrzałości uzyskane w trybie „Nowej Matury”, świadectwo dojrzałości uzyskane w trybie „Starej Matury”, dyplom IB, dyplom EB oraz inne świadectwo lub inny dokument uzyskany za granicą, uprawniający do ubiegania się o przyjęcie na studia).</p> <p>Rekrutacja na jednolite studia magisterskie na kierunku prawo odbywa się zgodnie z warunkami rekrutacji na I rok studiów stacjonarnych i niestacjonarnych (zaocznych) pierwszego, drugiego stopnia oraz jednolitych magisterskich w Uniwersytecie Humanistyczno-Przyrodniczym im. Jana Długosza w Częstochowie na dany rok akademicki.</p> <p>Limity miejsc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Studia stacjonarne 80 miejsc; • Studia niestacjonarne 80 miejsc.
<p>Tytuł zawodowy uzyskany przez absolwenta:</p>	<p>magister</p>
<p>Wymóg ukończenia studiów:</p>	<p>Wymogiem ukończenia studiów jest uzyskanie przez studenta zaliczeń wszystkich przedmiotów</p>

	<p>i praktyk przewidzianych w planie studiów, przewidziane w planie studiów złożenie wszystkich egzaminów oraz uzyskanie łącznej liczby 300 punktów ECTS. Student zobligowany jest do złożenia pracy dyplomowej i zdania egzaminu dyplomowego.</p>
--	--

OPIS EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Opis efektów uczenia się dla kierunku: Prawo			
Poziom kształcenia: jednolite studia magisterskie			
Profil kształcenia: praktyczny			
Lp.	Symbol kierunkowych efektów uczenia się	Kierunkowe efekty uczenia się	Odniesienie do charakterystyki drugiego stopnia efektów uczenia się (kod składnika opisu)
Wiedza			
	K_W01	Ma rozszerzoną i pogłębioną wiedzę o charakterze i istocie nauk prawnych i nauk o administracji, ich strukturze, podziale i miejscu w systemie nauk oraz relacji z innymi dziedzinami nauki.	P7S_WG
	K_W02	Zna w stopniu pogłębionym historię prawa, jego źródła i założenia doktrynalnych oraz rozumie historyczną ewolucję ustroju państw.	P7S_WG
	K_W03	Klasyfikuje, opisuje i wyjaśnia podstawowe pojęcia prawne, strukturę systemu prawnego, pojęcie norm prawnych, zasady rozumowań i wnioskowań prawniczych, wykładni prawa oraz logiki prawniczej stosując zaawansowaną metodologię badawczą.	P7S_WG
	K_W04	Ma poszerzoną i usystematyzowaną wiedzę odnoszącą się do podstaw i zasad funkcjonowania władzy prawodawczej, wykonawczej, sądowniczej, organów ochrony prawnej.	P7S_WG
	K_W05	Ma rozszerzoną i pogłębioną wiedzę na temat norm, instytucji i reguł występujących w prawie międzynarodowym i europejskim oraz relacji tych systemów do prawa polskiego.	P7S_WG

K_W06	Zna i rozumie w stopniu pogłębionym teorie i rozwiązania oraz kierunki rozwoju, a także zaawansowaną metodologię badawczą właściwą dla różnych gałęzi prawa.	P7S_WG
K_W07	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu stosunki prawa prywatnego, podmioty prawa prywatnego oraz różne rodzaje postępowań w sprawach cywilnych.	P7S_WG
K_W08	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu warunki ponoszenia odpowiedzialności karnej, rodzaje sankcji karnych oraz różne rodzaje postępowań w sprawach karnych.	P7S_WG
K_W09	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu strukturę administracji publicznej, stosunki administracyjnoprawne, zasady postępowania administracyjnego i sądowej kontroli administracji.	P7S_WG
K_W10	Ma rozszerzoną i pogłębioną wiedzę dotyczącą prawa finansowego i finansów publicznych.	P7S_WG
K_W11	Ma rozszerzoną i pogłębioną wiedzę na temat prawa pracy i ubezpieczeń społecznych.	P7S_WG
K_W12	Ma świadomość roli etyki i jej zasad w odniesieniu do pracy zawodowej, a także do rozwoju osobistego.	P7S_WK
K_W13	Ma pogłębioną wiedzę dotyczącą ochrony własności intelektualnej oraz zgodnego z prawem wykorzystywania tych zasobów.	P7S_WK
K_W14	Zna i rozumie znaczenie norm prawnych do powstawania, funkcjonowania, zmieniania i znoszenia różnych rodzajów aktywności ludzkiej, w tym w odniesieniu do działalności gospodarczej.	P7S_WK
K_W15	Ma pogłębioną wiedzę o wybranych teoriach, faktach, obiektach i zjawiskach odnoszących się do nauk humanistycznych.	P7S_WK
Umiejętności		
K_U01	Potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę teoretyczną do rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów prawnych, zarówno w życiu codziennym, jak i w pracy zawodowej.	P7S_UW
K_U02	Potrafi dokonać właściwego doboru źródeł oraz informacji z nich pochodzących z różnych gałęzi prawa.	P7S_UW
K_U03	Umie dokonać właściwej interpretacji norm prawnych, wykorzystując w tym celu wszystkie znane metody.	P7S_UW
K_U04	Potrafi komunikować się, z wykorzystaniem elementów łacińskiej terminologii prawniczej, w języku prawnym i prawniczym, na tematy z	P7S_UK

		zakresu prawa ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców.	
K_U05		Posiada umiejętność odpowiedniego doboru i stosowania zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych w celu analizy problemów (kazusów) prawnych.	P7S_UW P7S_UK
K_U06		Umie dokonać oceny i syntezy złożonych problemów (kazusów) prawnych.	P7S_UW
K_U07		Posiada umiejętność wyboru najlepszego rozwiązania złożonych problemów (kazusów) prawnych.	P7S_UW
K_U08		Potrafi w odpowiedni sposób planować, organizować oraz kierować pracą indywidualną i zespołową, w szczególności dzięki umiejętnościom nabytym w trakcie praktyk zawodowych.	P7S_UO
K_U09		Ma umiejętności pogłębiania i poszerzania swojej wiedzy w sposób interdyscyplinarny oraz potrafi realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie.	P7S_UU
K_U10		Umie identyfikować, interpretować i wyjaśniać różnorodne zjawiska i procesy społeczne oraz relacje między nimi z wykorzystaniem wiedzy z różnych gałęzi prawa.	P7S_UW
K_U11		Potrafi prognozować i modelować procesy związane ze stosowaniem prawa oraz ich praktyczne skutki.	P7S_UW
K_U12		Posiada umiejętność prawidłowego posługiwania się odpowiednimi regulacjami prawnymi przy rozwiązywaniu konkretnych i praktycznych problemów dotyczących różnych gałęzi prawa.	P7S_UW
K_U13		Potrafi rozwiązywać dylematy zawodowe w sposób etyczny.	P7S_UW
K_U14		Umie sporządzić podstawowe pisma procesowe, opinie prawne i inne dokumenty wykorzystywane w obrocie prawnym.	P7S_UW
K_U15		Ma umiejętności językowe na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.	P7S_UK
Kompetencje społeczne			
K_K01		Jest gotów do zajmowania krytycznego podejścia odnośnie do oceny odbieranych treści w zakresie studiowanej dyscypliny naukowej.	P7S_KK
K_K02		Ma świadomość uznawania znaczenia wiedzy prawniczej w rozwiązywaniu złożonych problemów (kazusów) prawnych.	P7S_KK

K_K03	Jest wrażliwy na aktualne problemy społeczne, wobec czego jest w stanie wykorzystać posiadaną wiedzę i umiejętności w celu podjęcia działań na rzecz interesu publicznego.	P7S_KO
K_K04	Wykazuje gotowość do myślenia i działania w sposób fachowy i przedsiębiorczy.	P7S_KO
K_K05	Ma świadomość roli jaką w życiu społecznym odgrywają zawody prawnicze.	P7S_KR
K_K06	Jest gotów do rozwijania dorobku zawodowego i podtrzymywania etosu zawodu.	P7S_KR
K_K07	Ma świadomość konieczności respektowania norm i standardów etycznych oraz czynnie propaguje te postawy w każdej sferze życia.	P7S_KR

Objaśnienia:

W kolumnie odniesienia do charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się należy wskazać kody składników opisu efektów uczenia się zgodnie z Ustawą o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji oraz Rozporządzenia w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji z dnia 14 listopada 2018r. (Dz. U. z 2018r., poz. 2218).

Symbol kierunkowego efektu uczenia się:

K_(przed podkreślnikiem) -kierunkowe efekty kształcenia

_W -kategoria wiedzy

_U -kategoria umiejętności

_K -kategoria kompetencji społecznych

01 02 03 i kolejne -numer efektu kształcenia

Kod składnika opisu:

P6S_, P7S_ - charakterystyka drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji -poziom 6, poziom 7, po podkreślniku:

_WG –zakres i głębokość/ kompletność perspektywy poznawczej i zależności

_WK –kontekst / uwarunkowania, skutki

_UW –wykorzystanie wiedzy/ rozwiązywane problemy i wykonywane zadania

_UK –komunikowanie się/ odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym i posługiwanie się językiem obcym

_UO –organizacja pracy/ planowanie i praca zespołowa

_UU –uczenie się/ planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób

_KK –oceny/ krytyczne podejście

_KO –odpowiedzialność/wypełnianie zobowiązań społecznych i działanie na rzecz interesu publicznego

_KR –rola zawodowa/ niezależność i rozwój etosu

OPIS PROGRAMU STUDIÓW

1. PARAMETRYCZNA CHARAKTERYSTYKA KIERUNKU STUDIÓW

Wyszczególnienie	Wielkość parametru wynikająca z programu studiów	
Liczba semestrów	10 semestrów	
Łączna liczba godzin zajęć w planie studiów	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
	2700 godzin (wykłady, ćwiczenia, seminaria, laboratoria, warsztaty) + 720 godzin praktyk zawodowych	1623 godzin (wykłady, ćwiczenia, seminaria, laboratoria, warsztaty) + 720 godzin praktyk zawodowych
Łączna liczba punktów ECTS, konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie kształcenia	300 ECTS	
Liczba godzin zajęć prowadzonych na kierunku studiów przez nauczycieli zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
	2025 godzin	1220 godzin
Wymiar praktyk	czas trwania: 6 m-cy	
	liczba godzin: 720 h	
	punkty ECTS: 24 ECTS	
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	276 ECTS	
Łączna liczba punktów ECTS, przypisana w planie studiów do zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – dotyczy kierunków przyporządkowanych do dyscyplin innych niż nauki humanistyczne lub społeczne	6 ECTS	

Łączna liczba punktów ECTS, przypisana w planie studiów do zajęć podlegających wyborowi	108 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przypisanych do zajęć przygotowujących studentów do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności – dotyczy kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim	Nie dotyczy
Łączna liczba punktów ECTS przypisana do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne – dotyczy kierunków studiów o profilu praktycznym	169 ECTS

2. OPISOWA CHARAKTERYSTYKA KIERUNKU STUDIÓW

1) Sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych w trakcie całego cyklu kształcenia:

Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów uczenia się określonych dla opisywanego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym odbywają się w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się, wspomagają studentów w procesie kształcenia i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów, w tym w szczególności w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

System sprawdzania i oceniania efektów uczenia się jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów uczenia się dopasowane są do założeń. Sposoby weryfikacji efektów uczenia się zostały określone w kartach przedmiotów. Metody weryfikacji zakładanych w kartach przedmiotów efektów uczenia się przybierają różnorodną strukturę taką jak egzaminy, kolokwia, sprawdziany, przygotowywanie projektów, prezentacje multimedialne, eseje, dyskusje czy referaty.

Najczęściej proponowanymi rodzajami weryfikacji są formy: ustna, pisemna opisowa oraz testowa otwarta. Proponowane formy pozwalają ocenić osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, poprawność argumentacji, jak również umiejętność posługiwania się językiem polskim. Prowadzący zajęcia corocznie określają kryteria oceniania i wymogi, jakie student musi spełnić, aby uzyskać zaliczenie przedmiotu, co jest wyrażane w kartach przedmiotów. Weryfikacja efektów uczenia się z określonego modułu odbywa się w sposób ujednolicony dla danej grupy studentów. W karcie, w sposób opisowy, charakteryzuje się wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne, jakie powinien osiągnąć student, aby uzyskać określoną w regulaminie studiów ocenę (od niedostatecznej do bardzo dobrej). Wymieniona skala ocen odpowiada następującym wskaźnikom uzyskanym w procesie ewaluacji efektów kształcenia zgodnie z systemem ECTS: bardzo dobra 100-90%, dobra plus 89-79%, dobra 78-68%, dostateczna plus 67-57%, dostateczna 56-46%. Bezpośrednią kontrolę nad rzetelnością oceniania efektów kształcenia sprawuje Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia.

2) **Zasady i forma odbywania praktyk:**

Podstawa prawna praktyk została wyrażona w aktach wewnętrznie obowiązujących. Praktyki studenckie stanowią integralną część programu nauczania i podlegają zaliczeniu w terminach przewidzianych w planie studiów.

Wymiar praktyk na kierunku *prawo* jednolite studia magisterskie:

- 6 tygodni praktyki (180 godzin) odbywanej przez studenta w sierpniu i wrześniu na 2 semestrze, wpis praktyki do indeksu w semestrze 3;
- 6 tygodni praktyki (180 godzin) odbywanej przez studenta w sierpniu i wrześniu na 4 semestrze, wpis praktyki do indeksu w semestrze 5;
- 6 tygodni praktyki (180 godzin) odbywanej przez studenta w sierpniu i wrześniu na 6 semestrze, wpis praktyki do indeksu w semestrze 7;
- 6 tygodni praktyki (180 godzin) odbywanej przez studenta w sierpniu i wrześniu na 8 semestrze, wpis praktyki do indeksu w semestrze 9.

Zaliczenie praktyk ma formę zaliczenia na ocenę i dokonuje się na podstawie przedstawienia przez studenta:

- wypełnionego dzienniczka praktyk z zawartymi informacjami o przebiegu praktyki;
- pozytywnej oceny dokonanej przez opiekuna praktyki wyznaczonego przez pracodawcę.

Ostatecznego zaliczenia praktyk z wpisaniem do indeksu i protokołu elektronicznego dokonuje nauczyciel akademicki – uczelniany opiekun praktyk.

Forma praktyk:

Praktyki organizowane są w formie praktyk ciągłych (z oderwaniem od zajęć dydaktycznych w Uczelni). Praktyki ciągłe mają charakter krótkiego stażu zawodowego studentów w wymiarze wynikającym z planu studiów.

Student może odbywać praktyki w:

- placówkach wytypowanych przez opiekunów praktyk z ramienia Uczelni, z którymi Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza ma podpisane Porozumienia o organizację praktyk na czas nieokreślony,
- placówce wybranej przez studenta, na podstawie pisemnej prośby studenta złożonej w Dziale Spraw Studenckich po uzyskaniu:
 - pisemnej zgody dyrekcji placówki, w której student chce odbywać praktykę,
 - pisemnej zgody opiekuna praktyk z ramienia Uczelni.

3) Określenie sposobu współdziałania z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi:

Ze względu na specyfikę kierunku niezbędne jest ciągłe utrzymywanie bliskich kontaktów z otoczeniem zewnętrznym, instytucjami i innymi organizacjami (w szczególności z podmiotami zaliczanymi do szeroko rozumianego wymiaru sprawiedliwości oraz przedstawicielami zawodów prawniczych). Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi obejmuje organizowanie praktyk studenckich, staży, projektów wspólnych, pozyskiwanie nauczycieli z doświadczeniem zawodowym do prowadzenia zajęć o charakterze praktycznym. Przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych cyklicznie uczestniczą w spotkaniach organizowanych przez Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia na kierunku *prawo*, prowadzą także różnorodne działania w celu zwiększania rozpoznawalności kierunku *prawo* na lokalnym rynku pracy. Za interesariuszy wewnętrznych

uznaje się pracowników oraz studentów Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie. Współdziałanie z interesariuszami wewnętrznymi obejmuje głównie formułowanie uwag dotyczących ewentualnych modyfikacji programu studiów. Wszelkie działania podejmowane w ramach współpracy z interesariuszami (zarówno wewnętrznymi jak i zewnętrznymi) mają na celu ukształtowanie całego procesu kształcenia studentów w sposób, który uczyni z kierunku *prawo* źródło pozyskiwania wykwalifikowanych pracowników z wykształceniem wyższym.

4) Określenie sposobu uwzględnienia wniosków z analizy wyników monitoringu karier zawodowych absolwentów:

Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w Częstochowie monitoruje przebieg kariery zawodowej swoich absolwentów w celu dostosowania kierunków studiów i programów kształcenia do potrzeb rynku pracy. Celem monitorowania jest pozyskanie informacji na temat sytuacji zawodowej absolwentów, oceny kierunków studiów i programu kształcenia aby udoskonalić ofertę dydaktyczną i dostosować ją do potrzeb rynku pracy. Badanie prowadzone jest elektronicznie. Na podany adres e-mail absolwent otrzymuje zaproszenie do udziału w badaniu. Uzyskane informacje służą wyłącznie zestawieniom statystycznym i są wykorzystywane w pracy KZJK oraz władz jednostki prowadzącej kierunek nad poprawą oferty kształcenia. Badanie przebiegu karier zawodowych jest prowadzone po roku, 3 i 5 latach od ukończenia studiów.

5) Określenie relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym:

W ramach jednostki prowadzącej kierunek podejmowane są działania, mające na celu rozwijanie oraz poszerzanie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym Częstochowy i regionu. Celem wspólnych przedsięwzięć jest przede wszystkim popularyzacja nauki i upowszechnianie wiedzy z zakresu dyscypliny nauk prawnych, a także promowanie działalności naukowej i dydaktycznej. Współpraca obejmuje między innymi takie formy działań jak wykłady popularyzatorskie, seminaria oraz wspólna organizacja konferencji, konkursów i warsztatów.

Ponadto, w celu dążenia do doskonalenia programu kształcenia jednostka prowadząca kształcenie uwzględniania opinie zgłaszane przez grono interesariuszy zarówno wewnętrznych jak i zewnętrznych.

Regularnie odbywające się spotkania z przedstawicielami interesariuszy zewnętrznych przeprowadzane są w celu sprostania oczekiwaniom potencjalnych pracodawców oraz zapewnienia dostosowywania procesu kształcenia do potrzeb lokalnego rynku w szczególności poprzez uwzględnianie zgłaszanych przez nich postulatów i uwag w procesie doskonalenia programu kształcenia na kierunku *prawo*.

Dzięki współpracy nawiązywanej z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego jednostka prowadząca kształcenie podejmuje działania zmierzające do tworzenia możliwości urozmaicenia kształcenia praktycznego oraz zapewnienia szerszego katalogu miejsc do odbywania praktyk studenckich.

6) Stopień umiędzynarodowienia:

Prowadzona jest aktywna współpraca międzynarodowa. Formalnym wyznacznikiem tej współpracy są umowy bilateralne z licznymi uczelniami zagranicznymi. Jednostka prowadząca kierunek *prawo* realizuje proces umiędzynarodowienia kierunku otwierając się na współpracę międzynarodową poprzez:

- badania naukowe podejmowane wspólnie z partnerami zagranicznymi,
- oferowanie przedmiotów w językach obcych,
- wydawanie publikacji wspólnie z partnerami zagranicznymi,
- realizacja programu ERASMUS,
- stopniowe zatrudnienia wykładowców-obcokrajowców – umiędzynarodowienie kadry naukowo-dydaktycznej.

7) Sposoby doskonalenia jakości kształcenia:

Zapewnienie jak najwyższego poziomu jakości kształcenia w Uniwersytecie Humanistyczno-Przyrodniczym im. Jana Długosza w Częstochowie związane jest z funkcjonowaniem od 2008 r. Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Został on wprowadzony licznymi aktami wewnątrzuczelnianymi. W związku z wdrażaniem USZJK zostały powołane uczelniane, wydziałowe i kierunkowe komisje, pracujące od lutego 2012 roku m.in. nad określaniem celów i metod zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia na kierunkach, wdrażaniem działań na rzecz podniesienia jakości kształcenia oraz unowocześnieniem programów kształcenia.

Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia (USZJK) funkcjonuje w Uniwersytecie Humanistyczno-Przyrodniczym im. Jana Długosza w Częstochowie w

celu zapewnienia i stałego podnoszenia jakości kształcenia. Wspominany powyżej system działa w oparciu o dobre doświadczenia w zapewnianiu i stałym podnoszeniu jakości kształcenia, regulując także mechanizmy jego monitorowania i doskonalenia na studiach pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia, na jednolitych studiach magisterskich oraz na studiach podyplomowych, kursach, szkoleniach i w innych typach kształcenia. Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia jest elementem misji i strategii Uczelni, ma charakter ciągły i wymaga zaangażowania w realizację jego zadań całej społeczności akademickiej.

Zasadnicze cele USZJK:

1. stałe monitorowanie realizacji procesu dydaktycznego w celu podnoszenia jakości kształcenia;
2. stałe doskonalenie warunków realizacji i jakości procesu dydaktycznego;
3. tworzenie jednoznacznych procedur oceny metod i warunków kształcenia oraz programów studiów uwzględniających systemy stosowane w innych krajach, szczególnie w Unii Europejskiej;
4. prowadzenie właściwej polityki kadrowej w celu zapewnienia jakości kształcenia;
5. dostosowywanie oferty dydaktycznej do aktualnych potrzeb rynku pracy;
6. podnoszenie atrakcyjności i konkurencyjności Uniwersytetu na rynku edukacyjnym;
7. zwiększenie mobilności studentów i doktorantów w kraju i za granicą;
8. wspieranie innowacji dydaktycznych;
9. informowanie społeczeństwa, w szczególności uczniów szkół średnich, kandydatów na studia, pracodawców oraz administrację państwową i samorządową o jakości kształcenia i poziomie wykształcenia absolwentów Uczelni;
10. podnoszenie świadomości korelacji osiągniętych efektów kształcenia i wyników badań naukowych;
11. opracowanie raportu samooceny jednostek dydaktycznych prowadzących dany kierunek;

12. podnoszenie rangi nauczania i budowanie etosu nauczyciela akademickiego.

W zakresie działania USZJK znajdują się:

1. analiza zasad i organizacji rekrutacji na studia;
2. monitorowanie jakości kształcenia, m.in. poprzez okresowe przeglądy programów kształcenia, ich analizę i ocenę;
3. ocena efektów kształcenia i metod ich weryfikacji;
4. ocena procesu nauczania;
5. ocena prawidłowości obsady zajęć dydaktycznych;
6. ocena systemu punktów ECTS oraz przenoszenia osiągnięć studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych;
7. ocena jakości i warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych, bazy dydaktycznej, funkcjonowania bibliotek;
8. ocena jakości obsługi administracyjnej procesu dydaktycznego;
9. ocena dostępności informacji na temat studiów, kształcenia, programów i realizacji planów studiów;
10. badanie mobilności studentów i doktorantów;
11. ocena warunków socjalnych studentów i doktorantów;
12. badanie karier zawodowych absolwentów;
13. zbieranie opinii absolwentów o przebiegu odbytych studiów;
14. zbieranie opinii pracodawców o przygotowaniu merytorycznym zatrudnianych absolwentów;
15. ocena związków jakości kształcenia z wynikami prowadzonych badań naukowych;
16. gromadzenie, analizowanie i wykorzystywanie informacji dotyczących jakości kształcenia w celu komunikacji z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi;

17. monitorowanie i uaktualnianie aktów prawnych regulujących kwestie kształcenia i spraw socjalnych;
18. monitorowanie systemu oceny i nagradzania nauczycieli akademickich i pracowników administracyjnych związanych z procesem dydaktycznym;
19. inne zadania związane z uczestnictwem w europejskim obszarze szkolnictwa wyższego.

Istotne miejsce w USZJK zajmuje Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, który podejmuje działania na rzecz doskonalenia jakości kształcenia na kierunku *prawo*, otrzymuje zalecenia od Wydziałowych Zespołów ds. Jakości Kształcenia oraz występuje o materiały dotyczące monitorowania losów absolwentów do Biura Karier. Do zadań Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia należy w szczególności:

1. określanie celów i metod doskonalenia jakości kształcenia na kierunku *prawo* oraz wdrażanie działań na rzecz podnoszenia jakości kształcenia;
2. analizowanie zgodności kształcenia prowadzonego na kierunku *prawo*, ze strategią, misją i polityką jakości Uczelni i wydziału;
3. proponowanie zmian w programach kształcenia zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi oraz z uwzględnieniem oczekiwań rynku pracy, opinii interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, a także wniosków z monitorowania kariery zawodowej absolwenta;
4. inicjowanie zmian w zakresie metod doskonalenia procesu kształcenia na kierunku, w tym m.in. metod i form kształcenia, realizacji i weryfikacji efektów kształcenia, infrastruktury dydaktycznej i warunków prowadzenia zajęć, itp.;
5. analiza sposobów weryfikacji zakładanych efektów kształcenia na kierunku *prawo*;
6. nadzorowanie realizacji systemu akumulacji i transferu punktów ECTS na kierunku i monitorowanie systemu przy uwzględnieniu opinii studentów, doktorantów i słuchaczy;
7. monitorowanie prawidłowości zasad oceniania studentów;
8. monitorowanie jakości prac dyplomowych, rzetelności ich oceniania na kierunku *prawo* oraz sposobu przeprowadzania egzaminów dyplomowych.

Kierunkowe Zespoły przedstawiają propozycje rozwiązań i działań dotyczących jakości kształcenia innym zespołom USZJK zgodnie z zakresem ich kompetencji. W zakresie dotyczącym jakości kształcenia na kierunku prawo Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia przedstawia propozycje działań władzom jednostki prowadzącej kierunek, dokonuje także corocznej oceny efektów kształcenia oraz przedstawia syntetyczne i szczegółowe wyniki podejmowanych w trakcie roku akademickiego działań.

8) Dodatkowe informacje:

Załączniki:

- plan studiów,
- karty przedmiotów

Program studiów ustalony Uchwałą Senatu nr 97/2019 z dnia 26 czerwca 2019r.